

Op zoek naar stabiliteit in de Oriënt

Redactie Coby van der Linde en Piet de Rooy

Inhoudsopgave

De redactie

Wolfgang Iser

Tussen taal en denken: een filosofische reflectie op de taal

De taal als een spel van de denken

De taal als een spel van de denken

De taal als een spel van de denken

De taal als een spel van de denken

De taal als een spel van de denken

1989

SDU uitgeverij, 's-Gravenhage/Universiteit van Amsterdam, Amsterdam

Dr. L.

Op zoek naar stabiliteit in de Oriënt

Redactie: Coby van der Linde en Piet de Rooy

Eindredactie: Jan Boers

Bijdragen van: Piet de Rooy, Jan Pluvier, Hans Jansen, Ruud Hoff, Peter Demant, Marc Guillet en Coby van der Linde; met een voorwoord van Koos van Dam.

CIP-gegevens Koninklijke Bibliotheek, 's-Gravenhage
Op zoek naar stabiliteit in de Oriënt / red. Coby van der
Linde en Piet de Rooy. - 's-Gravenhage : SDU uitgeverij
; Amsterdam : Universiteit van Amsterdam
Bundel ter gelegenheid van het afscheid van Dr. L.C.
Biegel als docent aan de Universiteit van Amsterdam, 1
november 1989.
ISBN 90 12 06098 2
SISO 973 UDC 32(5-011) NUGI 654
Trefw.: Midden-Oosten ; politiek.

Auteursrecht voorbehouden
© SDU uitgeverij 's-Gravenhage 1989

Behoudens uitzondering door de Wet gesteld mag zonder
schriftelijke toestemming van de rechthebbende(n) op het
auteursrecht niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd
en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie,
microfilm of anderszins, hetgeen ook van toepassing is op
de gehele of gedeeltelijke bewerking. De uitgever is met
uitsluiting van ieder ander gerechtigd de door derden
verschuldigde vergoedingen van kopiëren, als bedoeld in
artikel 17 lid 2, Auteurswet 1912 en in het K.B. van 20
juni 1974 (Stb. 351) ex-artikel 16b Auteurswet 1912, te
innen en/of daartoe in en buiten rechte op te treden

ISBN 90 12 06098 2

Inhoudsopgave

Ter Inleiding	vii
Woord Vooraf <i>door Koos van Dam</i>	ix
Tussen Batavia en Amsterdam: Leo Biegel en de PSF <i>door Piet de Rooy</i>	xi
Persatuan of Persatean; het streven naar eenheid in de Indonesische nationale beweging <i>door Jan Pluvier</i>	1
Is de opleving van de islam een anti-westerse beweging? <i>door Hans Jansen</i>	14
Minderheden in Syrië en Libanon <i>door Ruud Hoff</i>	31
De Graven der Vaderen en de levens van de zonen: het Israelisch-Joodse vredeskamp tot 1983 <i>door Peter Demant</i>	48
Iran in de optiek van de Sovjetunie <i>door Marc Guillet</i>	76
Op zoek naar stabiliteit in de OPEC <i>door Coby van der Linde</i>	103
Over de auteurs	114

Woord vooraf

Slechts in bijzondere gevallen komt het in de universitaire wereld voor dat ter ere van iemand een bundel wordt uitgegeven. Voorwaarde daartoe is niet alleen dat betrokkene op sympathie en vriendschap kan rekenen van anderen, maar vooral ook dat er waardering en respect bestaat voor de academische sporen die hij in deze wereld heeft achtergelaten. Het formele afscheid van Dr. L.C. Biegel – voor ingewijden beter bekend als Leo – is voor een aantal vrienden, oud-studenten en universitaire collega's aanleiding geweest om het initiatief te nemen een dergelijk bundel samen te stellen.

Als oud-student van Leo Biegel is het voor mij een eer om deze bundel te mogen inleiden. Ik wil daarbij kort stilstaan bij de persoonlijkheid en werkwijze van Biegel, aangezien deze zo bepalend zijn geweest voor de positie die hij zich in de loop der jaren heeft weten te verwerven als bekend Midden-Oosten deskundige. Biegel's rol als Nederlands voorloper op het gebied van de nieuwste geschiedenis van het Midden-Oosten krijgt een extra dimensie wanneer men bedenkt dat er in de periode van de vijftiger en zestiger jaren – toen hij zijn colleges begon – in Nederland vrijwel geen anderen waren die zich in het onderwijs met dit onderwerp bezig hielden. Ook de omvang van een voorhanden zijnde wetenschappelijke literatuur op dit gebied was destijds uiterst gering in vergelijking tot het aanbod dat er thans bestaat. De rol die Biegel als één van de eersten op dit toen nog braak liggende universitaire terrein kon spelen bracht wel een extra verantwoordelijkheid met zich mee. De roep van een enkeling in de stille woestijn kan immers meer bepalend zijn voor de richting die de toehoorders ervan uiteindelijk zullen inslaan, dan wanneer er een veelheid van stemgeluiden te horen zou zijn geweest. Ook toen in een later stadium meer persoonlijkheden in Nederland zich gingen manifesteren op het gebied van de nieuwste geschiedenis van het Midden-Oosten bleef Biegel duidelijk herkenbaar als leermeester met een eigen stempel; en dat niet alleen binnen de universitaire wereld, maar ook daarbuiten via de massamedia waar hij zijn visies ten beste gaf op dit in Nederland politiek nog zo gevoelig liggend gebied.

Als karakteristieke kenmerken van Biegel's persoonlijkheid en werkwijze wil ik de volgende punten noemen.

In de eerste plaats zullen velen in de loop der jaren onder de indruk zijn geraakt van de bijzondere gave van Biegel om zijn gehoor op uitzonderlijke wijze te boeien en te fascineren, iets wat slechts weinigen in het onderwijs gegeven is. Hij wist niet alleen velen spelenderwijs allerlei wetenswaardigheden en kennis bij te brengen, maar had tevens het vermogen om studenten te inspireren en aan te moedigen om zich in de materie verder te verdiepen, zulks met zijn hulp of zelfstandig. Wie door Biegel's toedoen eenmaal gefascineerd was geraakt van het Midden-Oosten, raakte die interesse niet snel meer kwijt. Zelf werd ik vooral geïnspireerd door Biegel in de periode waarin ik voor hem werkte als kandidaat-assistent aan het Documentatiecentrum voor Nieuwste Geschiedenis. Ik kreeg toen de gelegenheid om aan zijn zijde te participeren bij het geven van werkcolleges over met name Syrië en Irak, en dank zij deze achtergrond ben ik nu met veel genoegen in Irak werkzaam. Ook werd ik destijds van zeer nabij betrokken bij de slotfase van Biegel's promotie-onderzoek, dat in 1972 resulteerde in zijn boek over *Minderheden in het Midden-Oosten*. Dit bracht mij tot het schrijven van een proefschrift over een aanverwant onderwerp. Anderen zullen ook op hun wijze door Biegel zijn geïnspireerd tot de weg die zij uiteindelijk zijn ingeslagen.

Tweede opvallende punt in het onderricht van Biegel vond ik de enorme vrijheid en zelfstandigheid die hij aan de studenten gaf. Hij bond ze weliswaar in vele gevallen aan zijn persoonlijkheid door de geboeidheid en interesse die hij wist op te wekken, maar hij drong de toehoorders geen meningen op. Resultaat was veelal dat studenten meer gelegenheid hadden om zich in een persoonlijke richting verder te ontwikkelen. De diverse publicaties die in de vorm van co-producties van de hand van Biegel en zijn studenten zijn verschenen illustreren dit.

Een derde opmerkelijk aspect van Biegel's onderwijs en studie over het moderne Midden-Oosten was dat hij zich niet alleen tot studeerkamer, collegezalen en studieboeken wenste te beperken, maar dat hij ook naar de door hem bestudeerde gebieden in het Midden-Oosten reisde om zich ter plekke in de realiteit te kunnen verdiepen, zulks veelal in het gezelschap van studenten of andere geïnteresseerden. Vooral door het geleerde uit de wetenschappelijke literatuur te combineren met persoonlijk indrukken en waarnemingen uit de dagelijkse werkelijkheid, kon immers een verruiming van begrip en inzicht worden gestimuleerd. Tijdens een dergelijk studiereis in 1970 kruisten de paden van Biegel en mij elkaar toevalligerwijs in Libanon, in de Bacchus tempel van het toen nog ongeschonden Baalbek. Behalve dat hij aldaar de Libanese wijnen beproefde in hun ware regio van herkomst, gaf hij er onder het aangezicht van het besneeuwde Libanongebergte, openbare lessen, die zoals vanouds op een ieder indruk maakten.

Velen zullen, ieder op eigen wijze, een bijzondere rol willen toekennen aan Biegel als inspirator en wegwijzer bij hun betrokkenheid met het Midden-Oosten. Moge deze bundel artikelen dienen als blijvend teken van waardering daarvoor.

Bagdad, juni 1989